

Prasidėjo "pasikalbėjimai" su sovietais New Yorke

Rusk įspėjo rusus dėl Berlyno ir JT administratoriaus problemų

Valstybės sekretorius Dean Rusk įspėjo sovietų užsienių reikalų ministrį Gromyko, kad sovietų arogancija dėl Berlyno ne tik suerzino amerikiečių tautą, bet ir sukėlė didelį pavojų pasaulinei taikai.

Jis taip pat perspėjo, kad sovietų vengimas bendradarbiauti tokiuose kritiškuose klausimuose, kaip laikinio Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus paskyrimas, dar labiau sukirsins amerikiečius.

Valstybės sekretorius Rusk, kurį Vakarų užsienių reikalų ministrių konferencija įgaliojo "bandyti, bet ne derėtis" su rusais, per pirmąjį susitikimą rugsėjo 21 pabrėžė du punktus:

- Vakarai nesileis į derybas su sovietais tol, kol pastarieji nepripažins, kad ir Vakarų pažiūros Berlyno ir Vokietijos klausimais yra

lygiomis teisėmis svarstyti, kaip ir sovietų reikalavimai dėl vienašališkos taikos sutarties su Rytų Vokietija;

- JAV tikėdamos, kad Chruščiovas taip pat nenori karo, pareiškia, kad dabartinė sovietų politinė linija veda į koliziją, bet JAV nekeis savo kurso, nes tai per daug paliestų jų gyvybinius interesus ir garbę.

Sovietai kiek švelnesni

Pasitarimuose sovietų grupei, šalia Gromyko, atstovavo: Zorinas — ambasadorius prie Jungt. Tautų, Carapkinas — sovietų delegacijos lyderis atominio bandymų nutraukimo derybose, Charlamovas — sovietų užsienių reikalų ministerijos kalbėtojas, vertėjai ir, bene svarbiausia, amb. Semenovas — sovietų specialistas Vokietijos klausimams.

Tarp septynių amerikinių atstovų, šalia Rusko, minėtini: Adlai Stevenson, — ambasadorius prie JT, Foy D. Kohler — pasakratorius Europos klausimams, Charles E. Bohlen — Kennedžio administracijos vyr. patarėjas sovietų klausimams.

Pasitarimų išvakarėse sovietai parodė kai kurių švelnumo ženklų: po Zorino ir McCloy pasitarimų buvo paskelbtas komunikatas, kad esą sutarta dėl gairių nusiginklavimo deryboms, Zorinas nerodė perdidelio brutalumo, paminint žuvusį JT gen. sekr. Hammarskjöldą.

Tebeieškomas laikinis JT administratorius

Tuo tarpu Jungtinių Tautų užkulisuose vyko pasitarimai, ieškant laikinio JT generalinio sekretoriaus, nors dar nebuvo aišku, ar sovietai iš naujo oficialiai neiškels savo "troikos" reikalavimų.

Kai kurie stebėtojai tiki, kad jie šį kartą to vengs, nes, paminint žuvusį Hammarskjöldą, kai kurios neutraliosios Afrikos valstybės jau nurodė, kad sovietų reikalavimai neturį šanso, nes Afrika norinti Jungtines Tautas stiprinti, o ne silpninti.

JT plenumo sesijos pirmininku išrinktas tunisietis Mongi Slim spaudos konferencijoje pastebėjo, kad jis nesiruošias tapti laikiniu JT administratorium. Iš kitų kandidatų užkulisuose minimi: airis Frederick Bolland, buvęs praeitos JT sesijos pirmininkas, bet stipresniu kandidatū atrodąs Burmos delegatas U. Thant. Taip pat linksniuojamos Indijos ambasadoriaus B. K. Nehru ir Argentinos delegato Raul Prebisch pavardės.

Valstybės sekretorius Rusk, kaip tikima, pasitarimuose su Zorinu sieks įtikinti sovietus, kad jų keliamieji "troikos" reikalavimai iššauks JT chartos pažeitimą, kurį turės patvirtinti ir JAV senatas, o JAV kongreso, kaip ir visuomenės, sluokniuose viešpatauja priešingos nuotaikos, ir todėl sovietams reikėtų nuo jų reikalavimų susilaikyti.

* PRANCŪZIJOS prezidentas DeGaulle paskelbė, kad jis atsisakysias konstitucijos teikiamų diktatorinių teisių šio mėnesio pabaigoje, Tomis teisėmis naudotis jis buvo pradėjęs balandžio mėnesį. Prezidento De Gaulle apsisprendimą, kaip tikima, nulėmė ūkininkų neramumai dėl krantinčių kainų ir rinkų stokos. Ministerijų kabineto posėdyje nutarta patenkinti ūkininkų reikalavimus, pakeliant pieno kainas.

* VAKARŲ VOKIETIJOS laisvųjų demokratų partija, sustipėjusi pastaruosiuose rinkimuose, nubalsavo nesijungti į Adenauerio koalicinę vyriausybę. Tuo būdu, krikščionių demokratų unijai greičiausiai teks sudaryti mažumos vyriausybę, kurios amžius, kaip praktika rodo, nebūna ilgas.

Jungt. Tautų generalinio sekretoriaus Dago Hammarskjöldo žuvimo aplinkybės vis dar tebėra gaubiamos paslapties. Sudaryta tarptautinė komisija, siekdama nustatyti, ar žuvusieji mirė, lėktuvui jau nukritus ar prieš nukrintant, ieško galimo sabotažo pėdsakų. Žuvusiųjų mirties priežastims nustatyti iš Londono iškviestas specialistas gydytojas. O gal tikslų spėjimą pareiškė vengrų egzilai, su aukščiausiu matomais plakatais demonstravę prie Jungt. Tautų rūmų?

LAIKINĖS PALIAUBOS KATANGOJ

Savaite trukęs karas Katangoje baigtas laikinėmis ginklų paliaubomis, kurias per dvi dienas sutarė Katangos prezidentas Tschombe su Jungtinių Tautų galiotiniu Mahmoud Khiairi.

Provizorinis susitarimas turės būti patvirtintas Jungtinės Tautos New Yorke. Pagal jį, pirmiausiai apsieikiama belaisvais. Nė viena pusė nestiprina savo įgultų ir nedidina ginklų ir, kaip atrodo, abi pasilieka dabar tebelaikomose pozicijose. Praktiškai tai reikštų, kad užšaldoma esama situacija.

Mišri keturių asmenų komisija nedelsiant sudaroma kontroliuoti ginklų paliaubų sutarties vykdymui ir tęsti tolimesnės deryboms. Jos turės apimti ir tolimesnę Jungt. Tautų įgultų disklokaciją Katangoje. Abi pusės tuo tarpu nekludomai gali gaben-tis maistą ir kitus reikmenis.

Nepaisant laikinio susitarimo, dar buvo labai maža ženklų, kad įtampa mažėtų. Iš šiaurės Rodezijos buvo per sieną traukiniais gabenamas maistas ir medicinos reikmenys katangiečiams. Jungt. Tautų misija Leopoldvilėje paskelbė, kad per savaitę žuvo 13, sužeista 63 ir dingo be žinios 25 Jungt. Tautų Komandos kariai. Pranešime nieko nesa-koma apie 158 airių kareivius,

kurie buvo katangiečių nugalėti Jadotvilėje.

Tuo tarpu centrinės vyriausybės premjeras piktai apkaltino "kapitalistines jėgas", kad jos esančios atsakingos už Hammarskjöldo žuvimą. Jis pareiškė, kad jo vyriausybė "nesigailėsianti pastangų" Katangai prisijungti.

Pagrindiniai demonstracijų taikiniai Leopoldvilėje buvo britų ir portugalų ambasados. Tuo pat metu iš Stanleyvilės atvykęs sovietų diplomatinės misijos šefas, kuris prieš metus buvo ištremtas iš Leopoldvilės, ieškojo 40 kambarių pastato savo štabui (Washington valstybės departamento pareigūnai pareiškė, kad jie pasitiki premjero Adoulo "nuoširdumu" ir pažadais išlikti neutraliu šal-tame kare).

Adoula patvirtino anksčiau paskelbtą pranešimą, kad Kongo kariuomenė yra paruošties būklėje ir paskelbė, kad visi piliečiai turį būti pasiruošę tarnauti Katangoje, kuriuos tik vyriausybė pašauks.

Leopoldvilėje vykusių demonstracijų metu buvo dalinami prieš Vakarų nukreipti lapeliai, kuriuose buvo pabrėžiamas lojalumas Lumumbos idealams.

Dr. Hans Fleig, šveicarų laikraščio "Zuercher Woche" vyr. redaktorius, nuo 1945 metų parašęs virš šimto straipsnių Pabaltijo valstybių atstatymo klausimais, būdamas šveicarų radijo komentatoriumi, dažnai per radiją kalba apie sovietų agresiją ir terorą.

Pasaulyje draugų atsiranda

STASYS SANTVARAS

Pabaltijo tautos — estai, latviai ir lietuviai — gyvena sunkiausių bandymų metą. Dvasiniu požiūriu jos yra skurdinamos, o medžiaginiu apiplėšiamos vidury giedrios dienos ir be jokių skrupulų.

Per ištisą šimtą metų carinė Rusija, pati būdama tamsi ir atsilikusi, ypač sunkia maskoliška letena buvo prislėgusi Lietuvą (pvz. 40 metų trukęs spaudos draudimas), bet šiek tiek daugiau laisvių buvo davusi estams ir latviams. Bolševikinė Rusija, jeigu atsižvelgsim į jos žmoniškumą, civilizaciją ir kultūrą, berods, yra dar labiau atsilikusi, dar labiau sužvėrėjusi.

Pavergtų tautų, neišskiriant net vadinamų satelitų, ji neskiria — tais pačiais metodais visas prievartauja ir engia. "Vyresnysis brolis" darosi vis didesnė pabaisa, o drauge paniekos ir pajuokos objektas. Mažoms Pabaltijo tautoms rusai bolševikai atnešė tokį pragarą, kuris yra daug baisesnis už Euripido, Sofoklo ir Shakespeare'o sukurtas tragedijas.

Tokių sunkių ir kraujo aukų pilnu metu, ar daug draugų mes turim laisvame pasauly? Jų yra, bet, deja, ne visi jie kovotojai, o gana dažnai tik saloniniai draugai. Tai, berods, vienas pačių nesimpatingiausių brolių Vakarų žmogaus būde, gana nelemtas ir jo paties ateiviai. Kai stinga kovingumo dėl tiesos ir paties žmoniškumo, tai ko galima laukti? Lietuviai sako, kad ramūs vandenys visada yra prižlegę dvokiančių maurų. Labai sunku žiūrėti, kai Vakarai nuo tų maurų — nuo to nekovingumo — nepajėgia apsisvalyti...

Tačiau turime bičiulių, nors ir nedidelį kiekį, kurie

kovoja už mūsų "dangaus atmonijimo" šaukiantį reikalą. Tokis yra Vakarų pasauly pažįstamas šveicarų žurnalistas ir radijo komentatorius Dr. Hans Fleig, Zuercher Woche vyr. redaktorius. Tas žmogus nuo 1945 m. iki šiol šveicarų spaudoj, kuri, kaip žinom, pasauly yra gana įtakinga, parašė daugiau negu šimtą straipsnių apie Pabaltijo tautų pavergimą, aiškiai pasisakydamas už Sovietų Rusijos pasitraukimą iš tų kraštų ir jų nepriklausomo gyvenimo atstatymą. Dr. Hans Fleig, kurį mes taip mažai pažįstam, tikrai yra ne saloninis mūsų bičiulis.

Mano senas prietelis Aleksis Rannit parūpino man medžiagos apie Dr. Hans'ą Fleig'ą, už ką aš jam esu nuoširdžiai dėkingas. Žinoma, aš negaliu čia pasidalinti viso šimto straipsnių mintimis, bet štai mano rankose Zuercher Woche, 1961 m. Nr. 21. Tame numery atspausdintas Dr. Fleig'o pasikalbėjimas su žinomu Sovietų Rusijos žurnalistu Borisu Leontjevu, Literaturnaja Gazeta politiniu redaktorium. Nėra abejonės, Dr. Hans Fleig puikiai susipažinęs su Pabaltijo byla, nes priešingu atveju jis nepajęgtų taip riesti į ožio ragą maskvinės spaudos tūzą.

Štai, jis p. Leontjevui duoda tokį klausimą: "Ar ne Leninas iškilmingai ir visiems amžiams atsisakė klausomumo Rusų imperijai? Ar ne Molotovas dar 1939 m. taip pat iškilmingai užtikrino, atsižvelgdamas į Pabaltijo militarinių taškų svarbumą, kad nebus sugriauta jų nepriklausomo

mybė ir vidaus tvarka? Ir kas dabar iš tų užtikrinimų liko? Ar Tamsta galvoji, kad Pabaltijo tautos pačios norėjo pasidaryti sovietinėm respublikom? Bandydami p. Leontjevui nutiesti aukso tiltą, toliau sako Dr. Fleig, mes pasiteiravom, ar ne garbinga ir teisinga būtų, kad trys Pabaltijo valstybės dabar turėtų nors tokį politinį statusą, kokį turi Lenkija ir Čekoslovakija.

Pilietis Leontjevas, kaip pastebi Dr. Fleig, buvo toli nuo tokių klausimų. Lenino ir Molotovo užtikrinimai taip pat jam buvę neaktualūs. Matyt, netikėtų staigmenų užkluptas, p. Leontjevas pradėjo dėstyti grynai rusišką imperialistinę požiūrą apie "didelę rusų srovę", kuri, kaip jūra, užliejo Pabaltijo kraštus, atseit, tie kraštai esą natūrali Sovietų Sąjungos nuosavybė. Dr. Fleig pastebėjo, kad tokiais argumentais pasiremddama ir tokia juoką keliančia logika besivaduodama, šveicarija galėtų aneksuoti Olondiją...

Antrą kartą p. Leontjevas krito, kai jis pradėjo aiškinti, kad ūkis verčia Pabaltijo kraštus priklausyti Sovietų Rusijai. Dr. Fleig jam paaiškino, kad nepriklausomose Pabaltijos valstybėse ūkis buvo žymiai geresnėj padėty negu šian-dien.

Matydamas, kad pokalbis neina taip, kaip jis norėtų, p. Leontjevas padėjo ant stalo kitokį argumentą. Dr. Fleig čia pat, pastebi, kad Sovietų Rusijos atstovai užsieny tokio argumento dar niekad nevartojo, bet, matyt, rusų galvose jis vadinąs nemenką vaidmenį. "Ar Jūs tikit, sako p. Leontjevas, kad Prancūzija pati galėtų paskelbti Burgundijoje laisvus rinkimus

(Nukelta į 2 psl.)

VELNIŠKOJI SUTARTIS (7)

PAGALIAU — STALINO PALAIMINIMAS

Sekančias 24 valandas, nuo telegramos išsiuntimo Stalinui iki kitos dienos vakaro, Hitleris buvo tokioje būklėje, kuri panašėjo į nervų pakrikimą. Jis negalėjo miegoti. Vidurnaktį pasisaukė Goeringą, kad jam išdėstytų apie galimą Stalino reakciją į jo telegramą ir išlietų pyktį dėl Maskvos lūkuriavimo.

Rugpjūčio 21 dieną, 3 valandą ryto, užsienių reikalų ministerijoje buvo iš Schulenburg gauta "citissime" telegrama: Weizsaeckerio minėtoji Hitlerio telegrama dar nesanti gauta. "Pagal ligšiolinę patirtį, valstybinės telegramos iš Berlyno į Maskvą, įskaitant dviejų valandų laikrodžio skirtumą, ateina per keturias-penias valandas. Po to jas reikia atšifruoti."

10:15 valandą Ribbentropas dar telegrafavo Schulenburgui: "Prašau panaudoti visą energiją, kad kelionė įvyktų. Terminas, kaip telegramoje".

Tuo po pietų pasiuntinys pranešė į Berlyną: "Susitiksiu su Molotovu šiandien, 15 valandą."

Stalino atsakymas

Pagal 21:35 valandą Schulenburgas telegrafavo Stalino atsakymo tekstą:

"Vokiečių reicho kanceliarijai, ponui A. Hitleriui. — Aš dėkoju už laišką. Aš tikiuosi, kad vokiečių-sovietų nepuolimo paktas sukurs posūkį rimtai pagerinti politinius santykius tarp mūsų kraštų. Mūsų kraštų tautos reikalingos taikingesnių santykių; vokiečių vyriausybės sutikimas pasirašyti

nepuolimo paktą sukuria pagrindą politinės įtampos likvidavimui ir taikos išlaikymui ir bendradarbiavimui tarp mūsų kraštų. Sovietų vyriausybė pavedė man pranešti tamstai, kad ji sutinka su pono Ribbentropo atvykimu į Maskvą rugpjūčio 23 dieną. — J. Stalin".

Neslepiamo cinizmo požymių, nacių diktatorių rado sau lygų sovietiniame despote: dabar jiems jau buvo laisvas kelias gėdingomis sutartimis kartu uždėti tašką ant "i".

Stalino atsakymas Hitleriui buvo perduotas į Berlyną 22:30 valandą. Tuo po 23:00 valandos, kaip knygos autorius gerai atsimena, vokiečių radijas staiga pertraukė muzikinę programą, ir tūlas balsas paskelbė:

"Reicho vyriausybė ir sovietų vyriausybė sutarė pasirašyti nepuolimo paktą. Reicho užsienių reikalų ministeris trečiądienį, rugpjūčio 23 d., išvyks į Maskvą užbaigti derybų".

Vėl karo tarybos posėdis

Kitą dieną, 1939 rugpjūčio 22, Hitleris, pačiam Stalinui užtikrinus, kad Rusija išlaikys naudingą neutralumą, sušaukė savo kariuomenės vadovybę į Obersalzburgą ir atpylė jiems brutaliai ir negailestingai ir pranešė, kad Lenkijos užpuolimą greičiausiai įsakydąs šeštądienį, rugpjūčio 26 dieną — taigi, šešiomis dienomis anksčiau, negu plane numatyta. Tai įgalino Stalinas, Hitlerio mirtinis priešas.

Generolai sutiko nepaprastai pasipūtusi, nesukalbama Hitlerį. "Aš jus sukviečiau", pradėjo jis skaityti tik po karo amerikiečių surastą memorandumą, "kad nušviečiau politinės būklės vaizdą, kad išryškintčiau atskirus elementus, kuriais paremtas mano netaisytas sprendimas veikti, kad sustiprinčiau jūsų pasitikėjimą. O vėliau mes aptarsime karines smulkmenas.

Pradžioje dvi asmeninės sąlygos: mano paties asmenybė ir Mussolinio asmenybė.

Iš esmės viskas priklauso nuo manęs, nuo mano asmenybės dėl mano politinių sugebėjimų. Paskui faktas, kad niekas kitas neturi tokio didelės vokiečių tautos pasitikėjimo, kaip aš. Ateityje galbūt niekad nebus kito vyro, kuris turėtų didesnę autoritetą, negu aš.

Taigi, mano asmenybė yra vertingiausias faktorius. Bet aš galiu būti kiekvienu metu pašalintas kokio kriminalisto, kokio idioto.

Antrasis asmeninis faktorius yra dučė. Ir jo asmenybė yra lemianti. Jeigu jam nepasitiki, draugystės su Italija ištikimybė nebebūtų tokia tikra. Italijos dvaras iš esmės yra nusistatęs prieš dučę."

Ir Franco esąs "dėkingas faktorius". Jis pasirūpinęs Ispanijos "naudingumu neutralumu".

"O priešingoje pusėje", tikino Hitleris, "Anglijoje ir Prancūzijoje nėra didesnio formato asmenybių".

Kvaili diktatoriaus pasigyrimai tęsėsi keletą valandų, nes buvo pertraukti mažų užkandžių, bet jokiuose užrašuose negalima rasti, kad kuris nors iš generolų, admirolų ar aviacijos komandorų būtų išdrįsęs Hitlerio išvedžiojimus pertraukti. Jo

sprendimais suabejoti, jo melams pasipriešinti.

"Mes nieko nepralaimėsime"

Jau pavasarį, aiškino Hitleris, jis priešės išvados, kad konfliktas su Lenkija esąs neišvengiamas, tačiau tebetikėjęs, kad pirmiau turįs nusikreipti prieš Vakarų. Tačiau jam tada "paaiškėjo", kad tokiu atveju Lenkija užpultų Vokietiją. Todėl ji turinti būti pirma likviduota.

Vieni ar kitaip, atėjus laikas karui.

"Mums yra lengva apsispręsti. Mes neturime ko pralaimėti, mes tik laimėsime. Mūsų ūkinė būklė dėl

suvaržymų pasidarė tokia, kad tegalėsime išsilaikyti tik kelerius metus. Goeringas gali tai patvirtinti. Ir todėl mums nelieka nieko kito, mes turime veikti..."

"Šalia asmeninių faktorių mums palanki yra ir politinė būklė: Viduržemio jūroje varžybos tarp Italijos ir Prancūzijos su Anglija, Rytų Azijoje įtampa tarp Japonijos ir Anglijos, Oriente įtampa..."

"Anglijai gresia nepaprasti pavojai iš visur... Prancūzijos būklė taip pat pablogėjo... Rumunija nesustiprėjo... Po Kemalo mirties Turkiją valdo menkos dvasios, neatsparūs, silpni žmogeliai..."

"Visų šių laimingų aplinkybių po dvejų ar trejų metų jau nebus. Niekas nežino, kaip ilgai aš begyvenšiu. Todėl geriau dabar pradėti konfliktą."

(Bus daugiau)

Naujas 'Saulėlydžio karo' stilius

Antikomunistai skverbiasi į Šiaurės Vietnamą

Žinių apie kautynes Vietname gaunama gana šykščiai, nors ten be paliovos vyksta tikrai "karštas" karas. Idomiausia, kad amerikiečių pagelbėjimui ir vadovaujami antikomunistai ten pradėjo naudoti visiškai naują taktiką, pakartodami tuos pačius metodus priešui žlugdyti: jie eilė vietų peržengė Šiaurės Vietnamo sienas, staigiais smūgiais ir sistemingais sabotažo veiksmais naikindami raudonųjų karinių įrengimus.

Kiti buvo parašyti nuleisti į centrinę Šiaurės Vietnamo dalį, kur jie pasistatė radio siųstuvą ir pradėjo organizuoti penktąją koloną prieš komunistinį režimą.

Ši akcija, daugely vietų privertusi komunistus pereiti defenzivą, kitur iššaukė aštrią reakciją, kuri pasireiškė teroro veiksmų padažninimu komunistų partizanų kontroliuojamose Pietų Vietnamo dalyse.

"SPECIALIEJI DALINIAI"

Pietų Vietnamo "specialieji daliniai", kiek jaučiama, vadovaujami amerikiečių, įsiveržimui į Šiaurės Vietnamą panaudojo ta patį Hočimino kelią, kuris eina per rytinio Laos džiungles ir ligšiol buvo gana sėkmingai naudojamas komunistinių Vietkongo vienetų.

Ligšiol nėra oficialių duomenų apie tų "specialiųjų dalių" dydį, bet drąsiai galima prileisti, kad į Šiaurės Vietnamą yra infiltruota per 2000 antikomunistų partizanų.

Kita dalis tų "specialiųjų dalių", kurią sudaro apie 6000

vietnamečių, tebėra apmokoma artimųjų kautynių, sabotažo veiksmų, žinių rinkimo ir t.t. Apmokymui vadovauja legendarinis generolas Edward Lansdale, kuris sužlugdė komunistinės organizacijos "Huks" užmačius Filipinuose.

Pagal naująją karinę sutartį su JAV, prezidentas Diem prieš kelias savaites pašaukė kariuomenės visus vyrus tarp 25 ir 33 metų amžiaus, siekdamas armiją iš 150,000 padidinti iki 170,000 ir civilinę gvardiją iš 40,000 iki 100,000 vyrų. Amerikiniai džypai ir sunkvežimiai su radio įrengimais, patrankos, prieštankiniai ginklai ir kulkosvaidžiai dideliais kiekiais plaukia į Saigoną.

APIE 12,000 KOMUNISTŲ

"Saulėlydžio karas", savo vardą gavęs nuo to, kad komunistiniai Vietkongo daliniai pradeda savo teroristinę veiklą, saulei nusileidus, ligšiol jau pareikalaavo per 2500 žmonių gyvybių.

Vietkongo kovotojų skaičius, kaip tikima, siekia apie 12,000. Jiems pasisekė suterorizuoti didelius Pietų Vietnamo plotus, nutraukti susisiekimą, sukludinti žemės ūkio gaminių pristatymą į uostus ir miestus ir tuo pačiu išpūsti produktų kainas. Dar prieš kelias savaites prezidentas Diem buvo priverstas paskelbti ryšių ir kaulienos eksporto suvaržymus.

Paskutiniai žvalgybos duomenys aiškiai parodo, su kokiu milžinišku uždaviniu susiduria JAV specialistai, siekdami sumušti

Vietkongo teroristus, kuriuos ofenzyvinis manevras pasisekė užšachuoti, kartu iššaukiant jų dar didesnę iniršą.

Vietkongo teroristai yra suorganizuoti į tris pagrindines grupes. Jų branduolį sudaro užgrūdinti, prityrę džunglių kovotojai, kurie sutelkti į 22 reguliarius batalionus, 38 rajonines kuopas, 21 specialią sekciją, vieną "ginkluotosios propagandos" kuopą ir 8 vadovybės grupes. Šios grupės tūno pelkėtų džunglių gilumoje, viena jų - prie pat Kambođijos sienos.

Šešiose zonose, į kurias tie vienetai sugrupuoti, yra dar kita, keliaujanti teroristų formacija. Ji susideda iš judrių partizaninių grupių, kurios sudaro šnipų pasiuntinių ir teroristinių patrulių branduolius. Jie turi glaudesnius ryšius su kaimais ir vadovauja naujokų verbavimui į trečiąją Vietkongo formaciją.

Yra pagrindo tikėti, kad amerikiečių apmokyti antikomunistai, infiltruoti į Šiaurės Vietnamą, naudos panašius metodus ir taktiką. Kiekvieno atveju, Pietų Vietnamo armijos nuotaikos smarkiai pakilo, kai tik buvo panaudota ta akcija prieš komunistą.

Labai galimas dalykas, kad

antikomunistai šiaurės Vietname pagal Vietkongo pavyzdį bandys sukurti politinę organizaciją. Vietkongas sukūręs "Pietų Vietnamo išlaisvinimo frontą", jo branduolį laiko Cochinchintos deltos srityje, laukdamas patogaus momento "nepriklausomai kontravyriausybei" paskelbti.

Kartu su masyviniu karinės pagalbos sustiprinimu ir ofenzyvinio karo išplėtimu, JAV yra paruošusios ir ligšiol plačiausio Azijoje masto ūkinę bei socialinę pagalbą. Programa paremta tyrinėjimų komisijos, kuriai vadovavo Eugene Staley iš Sanfordo Tyrinėjimų Instituto, rekomendacijomis.

Amerikiečių diplomatai Saigone tikisi, kad prezidentą Diem vieną dieną bus galima įtikinti, jog naujos karinės ir ūkinės pagalbos programos būtų dar efektingesnės, jeigu jis liberalizuotų savo diktatorinę sistemą, suteikdamas daugiau laisvų intelektualams ir miestiečiams.

Diem tebesipriešina, bet, laimei bėgant, demokratinės reformos bus tokios pat neišvengiamos, kaip gyvenimo lygio kėlimas, siekiant pergalės prieš komunistinį karštame kare, kuris vis dar tegresia visai laisvajai Indokinijai.

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

GEORGE W. WHITE

CANDIDATE FOR

COUNCILMAN

WARD 30

GREETINGS and BEST WISHES

STELLA MARIS HOME

FOR THE

PROBLEM DRINKER

WHERE MEN ARE GIVEN A NEW

START IN LIFE

PLEASE GIVE US

YOUR OLD FURNITURE, APPLIANCES, SHOES,

BOOKS, OLD IRON, NEW PAPERS,

LAWN MOWERS, CLOTHING.

COURTESY PICK UP

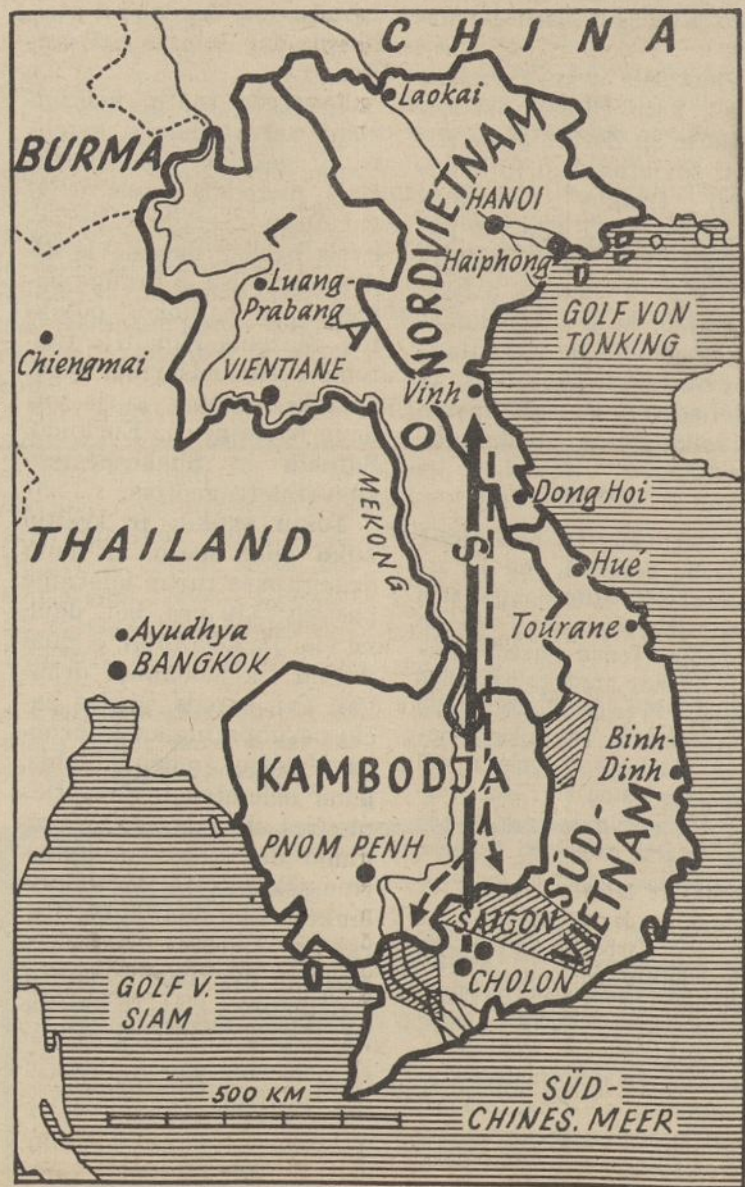
Call SU 1-0550

Geriausios sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday, 7:05-7:30 P. M.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Lithuanian Newspaper •
Issued in Cleveland every
Mon., Wed., and Fri. except
in case of Holidays • Pub-
lished by American Lithu-
anian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit)
• Editor-in-chief: Baly
Gaidžiūnas • Subscription per
year: \$10.00. Single copy 10
cents • Second Class Postage
Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris
kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penkta-
dieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Atominio gąsdinimo riksmas

— Pamatysit, kas atsitiks, kai atominė bomba kris
ant dangoraižių miesto New Yorko!... — Iš Washingto-
no, gražios JAV sostinės, liks tik dulkės atominė bomba
išsprogdinus!... — Ir Chicago, ir Los Angeles, ir Detroi-
tas atominį bombų bus vien griuvėsiais ir milijonais
žuvusių paversti!...

Tai ne šiaip sau iš oro pagauti sakiniai, bet komu-
nistinės propagandos leidžiami gąsdinimai. Jų rasi gau-
sioje, įvairiomis kalbomis šiam krašte leidžiamoje komu-
nistinėje spaudoje. Juos išgirs radijo ir televizijos pasi-
kalbėjimų programose, kur užsimaskavę ir salioniniai
komunistų simpatikai, dažnai net mokslininkai, labai di-
delei klausytojų auditorijai "įtikinančiai" primena.

Ir po tokių visų gąsdinimų bei šurpių priminimų
seka viena išvada: nesipykit su Maskva. Nusileiskit dėl
Berlyno. Nusileiskit dėl Jungtinių Tautų sekretorijato.
Nusileiskit ten, kur Maskva nori nusileidimo. O tada ir
atominės bombos nekris nei ant New Yorko, nei Washing-
tono, nei Chicago, Los Angeles, Detroito ir daugybės kitų
JAV didelių ir mažų miestų. Tada jūs išliksite gyvi...

Beveik smagu, tiesa, skaityti tokius gerus pasiūly-
mus? Ir džiaugtis gerais Maskvos norais, kad tik liktų
nesugriauti JAV miestai ir neišžūdyti JAV gyventojai? Ir,
kaip dažnai čionykštėje "Vilnyje" ar "Laisvėje" rašo-
ma, vakariečiai, o ypač Amerikos valdžios žmonės tikrai
nedakepė, kad tais pasiūlymais išskėstomis rankomis ne-
sinaudoja...

Bet gana apie tuos reikalus iš "linksomosios" pusės
kalbėti. Juk tai ne kas kita, kaip gerai organizuotos komu-
nistinės propagandos mestas riksmas JAV gyventojams
gąsdinti: žiūrėkit kas bus, jei Maskva taip padarys.
Ir tas riksmas kartojamas jų sąmoningų talkininkų, bet
kartojamas ir tikrai išgąsdintų gyventojų. Kartojamas
savo šeimoj, artimųjų būrely, kartojamas pobūvių ir su-
sirinkimų pašnekiesiuose.

Man tik keista, kad atremiant tokius gąsdinimus,
beveik niekas tuo neklausia, o kas bus iš Maskvos, Le-
ningrado, Stalingrado ir jų pramonės rajonų, jei ten kris
atominės bombos? Ar ten bus geriau ir daugiau išliks
gyvų žmonių, įskaitant ir patį Chruščiovą? Ar toji didelė
lazda, kuria gąsdinami amerikiečiai, o ypač vokiečiai,
anglai ir kitos, komunizmui priešingos Europos tautos,
neturi dviejų galų? Ar gali kas nustatyti, kuris galas
skaudėsni ir kuris gali daugiau žalos padaryti?

Iš dabartinių duomenų sprendžiant atrodo, kad gąs-
dinimo riksmą skleisti, o tuo pačiu gyventojus į paniką
stumti ir atitinkamai savo valdžią veikti, tik komunistai
turi pirmenybę. Kiti tos pirmenybės privalumą kol kas
arba tikrai, arba apsimetusiai nenori suprasti.

Ypač šiame krašte jie turi tiek daug priemonių, ku-
riomis tą gąsdinimo darbą jiems labai lengva vykdyti.
Kiek čia komunistinių laikraščių įvairiausiomis kalbomis,
kiek organizacijų, aiškiai komunistinių ir prisidengusių!
Net pati Maskva, savo valdomuose kraštuose, greičiausia,
didesniu kalbu skaičiumi tokios propagandos nespausdi-
na. Taigi patogumas didelis ir rezultatai aiškūs. O ar
rimtai priešinamasi — jūs patys nebogiū žinote. B. G.

Pasibaigė vasara ir stovyklavimai. Tos džiaugsmingai praleistos dienos jau niekad nebebus kartos...
V. Bacevičiaus nuotrauka

NAUJŲ ĮSTATYMŲ KRUŠA ANT LIETUVOS (6)

ATGAIVINTAS SENOVĖS GRAIKŲ OSTRAKTIZMAS

V. RASTENIS

Nelaukdamas nei naujo baud-
žiamojo kodekso, Paleckis dar
gegužės gale paskelbė įsaką
(dekretą), kuriuo Lietuvoje įve-
dama baudimo sistema, labai pri-
menanti senovės Graikijoje
vartotą ostraktizmą. Ostraktizmo
pavadinimas pareina nuo graikų
žodžio ostrakon, tai yra, kriauklė,
plokštelė. Tam tikros
plokštelės būdavo vartojamos
kaip balsavimo "lapeliai", spren-
džiant ką nors išremiti iš miesto.
Miesto visuomenė kuo nors į-
grisusi asmenį susirinkę pilie-
čiai, balsuodami kriauklėmis,
nutardavo išvaryti iš savo
tarpų, išremiti, tegu eina "kur
akys veda, kur kojos neša", kad
tik jis to miesto visuomenės
tarpe nebesipainiotų.

Tai nemaloni ir skaudi baus-
mė. Panašią išstrėmimo baus-
mę įsteigė ir Paleckio dekre-
tas, tiesa, irgi ne originalus,
iš Maskvos "patartas" ne vien
Paleckiu. Toks pat dekretas jau
pasirodė ir Estijoje, ir Latvi-
joje ir, berods, jau visose "su-
vereninėse" sovietinės imperijos
provincijose -- respublikose.

Skirtumas nuo graikų ostraktiz-
mo sistemos čia tik toks, kad
išremitis ne kur nori, o kur mi-
licijos organai paskirs. Ištre-
miama ribotam laikui, nuo dviejų
iki penkerių metų. Paskirtoje
vietoje išremitajam privalu eiti
dirbti ten, kur paskirta, ir toki
darbą, kuris bus duotas. Už pa-
bėgimą baudžiama panašiai, kaip
už pabėgimą iš kalėjimo.

Kur yra tos vietos, į kurias
tremitama -- "valstybinė paslap-
tis": nei dekretas, nei pagal
tą dekretą jau padaryti išstrėmi-
mo sprendimai viešai to ne-
pasako. Taigi, gali būti tremita
tik į kurį kitą Lietuvos rajo-
ną, bet gali būti ir į kurią nors
"brolišką respubliką" tolimoje
šiaurėje ar tolimuose rytuose.

Jeigu išremitasis naujoje vie-
toje gerai dirbs, tos vietos
teismas, vietinės orga-
nizacijos pasiūlius, galės išremitąjį ir paleisti
(taip dekretu ir pasakyta: pa-
leisti) prieš laiką, bet ne anks-
čiau kaip praėjus pusei nusta-
tyto išstrėmimo laiko, ir jeigu su
tokia amnestija sutinka buvusios
išremitojo gyvenamosios vietos
administracija (vykdomasis komi-
tetas).

O jei įkurdinimo vietoje iš-
tremitasis geruoju jam paskirto
darbo tinkamai nedirba, tai tenai
jis gali būti nubaustas "patai-
sos darbais" (10% atlyginimo iš-
skaitymu), o jeigu ir tada tinka-
mai nedirbs, tai gali būti nu-
baustas ir laisvės atėmimu (ka-
lėjimu ar darbo stovykla). Nei
pataisos darbo, nei laisvės atė-
mimo laikas neįskaitomas į iš-
strėmimo laiką, taigi toks nubau-
dimas išstrėmimą atitinkamai
prailgina.

Už ką tokios bausmės taiko-
mos? Už dalykus, kurie "nusi-
kaltimais" yra paskelbti tik bol-
ševikinėje santvarkoje, būtent, už

"vengimą visuomenei naudingo
darbo" ir už pajamų įgijimą
"ne iš darbo".

Moteris Raseiniuose gavo kaž-
kur nupirkti 20 megztukų, po
8 rublius (naujais rubliais). Par-
davė juos po 11 rublių ir 30
kapeikų. Vadinasi, turėjo 66 rub-
lius pelno. Prekyba bolševikų
akimis ne darbas, o išnaudoji-
mas (tą privilegiją yra mono-
polizavusi valstybė). Moteris,
taip konkuruodama valstybei, nu-
sipelnė būti išremita.

Arba, kas nors sugebėjo nusi-
pirkti automobilį. Kol pats važi-
nėja, draugus pavažinėja -- nie-
ko. Nebent kas gali pradėti uos-
tinėti, iš kur jis ėmė pinigų
automobiliui pirkti. Bet jeigu au-
tomobilis ir teisėšiausiai įsigy-
tas, bet savininkas jį už-
darbiauti juo, vežiodamas žmo-
nes už atlyginimą -- čia jau pa-
jamos "ne iš darbo", jau nusi-
kaltimas, ir toks asmuo yra "vel-
tėdis", jis gali būti išremitas.

Turi, sakysime, žmogus nuo-
sava, nedidelį, nenacionalizuo-
tą namą. Išnuomoja jame kam-
barį, arba ir visą butą, pats gal
turėjęs dėl tarnybos kitur apsi-
gyventi. Tai jau namo eksploa-
tacija, pajamos "ne iš darbo" --
išremiti!

Nors naujame baudžiamajame
kodekse nebėra numatyta baudi-
mo "pagal analogiją", bet "vel-
tėdžių" dekretas suredaguotas
taip, kad bent šioje srityje tas
antietinis dėsnis vėl sugrįžta,
kadangi veiksmai, už kuriuos
gresia išstrėmimo bausmė, api-
būdami taip, kad tą apibūdinimą
galima pritaikyti beveik kur tik
nor. Būtent:

"Nustatyti, kad pilnamečiai
darbingi piliečiai, nenorintys
vykdyti vienos iš svarbiausių
jų Konstitucijos nustatytų pa-
reigų -- sąžiningai dirbti pa-
gal savo sugebėjimus, vengian-
ty naudingo visuomenei darbo,
gaunantys pajamas, įgytas ne
darbu, eksploatuodami žemės
sklypus, automašinas, gyvena-
mają plotą ar kitaip antisovu-
meniškai elgdamiesi, ir tuo bū-
du turintys galimybę parazi-
tiškai gyventi, rajono (miesto)
liaudies teismo nutarimu iš-
skeldinami iš nuolatinės gyve-
namosios vietos nuo dviejų iki
penkerių metų laikui ir neat-
lygintinai paaimamas ne darbu
įgytas turtas, kartu būtinai į-
kurdinimo vietoje".

Ypač įsidėmėtinas posakis "ar
kitai antisovuomeniškai elgda-
mies". Koks elgesys gali būti
prapažintas "antisovuomeni-
kas"? Jau yra pasirodę šiek tiek
praktikos pavyzdžių. Pirmoji eilė
čia užkliūva vadinamoji spekulia-
cija. Kitaip sakant, prekyba pri-
vačiu titulu. Jei kas pagonamas
pardavinėjęs vogtus ar kitaip ne-
legaliai įgytus dalykus, tas pa-
tenka jau po kitais baudžiamojo
kodekso straipsniais. Bet ir visai
sąžiningai pirkti daikto parda-
vimas brangiau jau laikomas pa-

jamų gavimo ne darbu, taigi anti-
visuomeniškų elgesiu.

Net ir gautą dovaną parduoti --
irgi yra ne darbu pajamų įgi-
jimas! Čia pavojus yra visiems,
kas iš Amerikos ar kitur, gavę
siuntinyje jam vartoti ne visai
tinkamų dalykų, juos parduos.
Tuo tarpu toki smulkūs parda-
vinėtojai neužkabina, pra-
dedama nuo tokių, kurie geriau
prasigysenė. Bet pavojus kybo
kievienam, kas gautą dovaną
parduos privačiai, arba net ir
komiso krautuvėn parduoti ati-
duos. Vistiek tą "guminį" dekre-
tą galima pritaikyti.

Yra pora pavyzdžių, kad šis
dekretas jau buvo pritaikytas vie-
nam kitam vaikatai, porai prosti-
tučių, grasoma elgetaujantiems.
Galimas dalykas, kad tas dekre-
tas gali būti pritaikytas kunig-
ams, nes kunigo darbas
tikrai nelaikomas "visuomenei
naudingu" ir kiekvienam kunigui
gali būti pritaikyta "visuomenės
parazito" etiketė: čia tik klausia-
mas, kada partija pripažins esant
tikslingą taip daryti.

Tuo tarpu tipiškai to dekreto
taikymo pavyzdžiai štai koki.

Iš Kauno (Šančių) teismo nuta-
rimu išremitas (ir kažkur įkur-
dintas) K. Toleikis, kurs 1952
-54 metais pirkęs ir spekuliacine
kaina pardavęs net keturis auto-
mobilius ir keletą namų. Iš pelno
pasistatęs ištaigingus mūro
namus ir įsigijęs automobilį
("Pobieda"). Namai, automobilis
ir kitas turtas konfiskuoti. Pa-
žymėtina, kad dekretas prita-
ikytas už pirkimus -- pardavimus
prieš apie 8 metus. Taigi, prak-
tikoje dekretas veikia ir atgal...
Iš Petrašiūnių išremita E. Te-
lešienė, pasistatydinusi "dviejų
aukštų mūrinę pilaitę" ir įsigi-
jusi naujos laidos "Moskvičių"
(automobilį). Viskas konfiskuota.
Telešienėi prikišama, kad ji pri-
sigovius iš maisto produktų par-
duotuvės, kurios vedėja buvo.
Bet bylos už vagystę nebuvo...

Pagal dekretą, tokius išstrė-
mimo nutarimus gali daryti ne
tik teismas, bet ir "darbo žmo-
nių kolektyvai įmonėse, įstai-
gose, organizacijose, kolūkiuo-

46 METŲ SULAUKUS

Gyvendamas laisvajame pa-
saulyje, stebėjau ir gerėjau Dir-
vos kertamais smūgiais oku-
pantui ir tautos išdavikams. Ne-
apvylėt, tautiečių gyvenančių
okupuotoje Lietuvoje, o taip ir
manęs, kuris iš ten neseniai iš-
truko.

Prisipažinsiu, Dirvą nusinešu
į darbovietę parodyti politines
karikatūras ir aktualesnius
straipsnius turinius išverčiu į
vokiečių kalbą savo bendradar-
biams. Visi su įdomumu seka.
Linkiu tau, brangi Dirva, ir
toliau nenuilstamai kovoti dėl mū-
sų tautiečių ir Tėvynės išlaisvi-
nimo.

Būti šviesa -- pavergtiems
ir išblaškytiems lietuviams.
Būti Tėvynės meilės mokyto-
ja jauniems.

Skelbti laisvajam pasauliui,
okupuotoje Tėvynėje gyvenan-
čių tautiečių vargus.

Sveikinu visus Dirvos skaity-
tojus 46-ųjų metinių proga linkė-
damas ilgaiusių metų!

K. AUDRIETIS,
V. Vokietija

Pasaulyje, kas turi gerą dirvą,
tie visi turtingi. Turiu ir aš gerą
Dirvą. Ir man malonu būti tų
turtingųjų šeimoje.

J. DEMERECKIS,
Chicago

se, brigadose, cechnuose". Tai-
gi, net vieno fabriko skyriaus
darbininkų būrys, supykęs ant ko
nors iš savo kaimynų, gali imti
ir nutarti, kad tas ir tas turi
būti išremitas, kaip veltėdis, pa-
razitas.

Toks nutarimas turi būti vie-
tos vykdomojo komiteto patvir-
tintas. Jei patvirtins, jokių skun-
dų nebepali. Vietos teismo
sprendimas irgi neskundžiamas.
Teisme irgi gali dalyvauti minia.

Panevėžy tokioje byloje netei-
sėjas, o iš publikos "aktyvistai"
tardė ir barė teisiamą moterį,
o kai buvo paskelbtas (gautinis,
be apeliacijos!) sprendimas iš-
tremiti, susirinkusieji žiūrovai
patenkinti plojo. Žinoma, ne vi-
sas Panevėžys buvo susirinkęs,
o tik kerštininkų būrys, prieš
kuriuos, tačiau, teisėjas vargu
ar galėjo ir pagalvoti kitai-
paspręsti. Tai panašu ne tik į
graikų ostraktizmą, bet ir į ro-
mėnų cirką, kur minia reika-
lavo, kad cazaris pasmerktų
gladiatorių. Panašiu ir į "linčo
teismą", kuriuo bolševikai bando
gąsdinti žmones, apie Ameriką
kalbėdami. Ar gal dar panašiau
į šventraščio sceną, kur žydų
būrys Pilotui, šaukė "nukry-
žiuok".

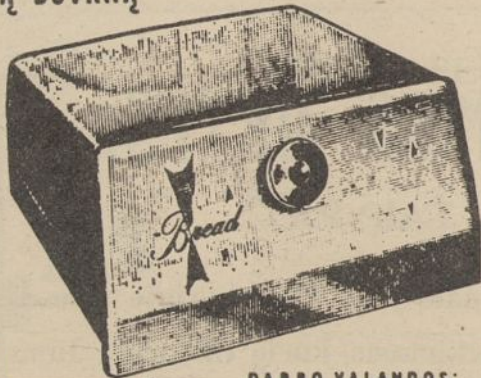
Gal tie išremitai ir tikrai
spekuliuoja, gal tikrai elgiasi taip,
kaip bolševikų valdžia draudžia.
Bet "kaltės" nustatymo būdas
liudija, kad nauji, neva pažangūs
įstatymai yra ne teisės, o nuo-
žiūros ir aklos minios saua-
lės vykdymas.

(Bus daugiau)

Paraginkit savo pa-
žįstamus užsiprenu-
meruoti DIRVĄ.

dovanos * taupytojams *

PADĖJUS \$500.00 AR DAUGIAU
DUODAME ŠIĄ DOVANĄ

KAS DU MEN.
DUODAMOS
VIS NAUJOS
DOVANOS.

5 1/4 %

mokame už
ilgalaikės
taupymą!

DARBO VALANDOS:

pirm. 9 iki 5 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiad. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p.p.

JOSEPH F. GRIBASKAS, vadėjas

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL./BI 2-1397, TO 3-8131

GET YOUR TICKETS NOW!

ICE CAPADES

CLEVELAND ARENA
OCT. 2-
OCT. 15

10 GREAT SHOWS IN ONE!

Arena Box Office, 3700 Euclid
MAIL ORDERS ACCEPTED
Please Enclose Self Addressed,
Stamped Envelope for Prompt
Return of Tickets.

Seats For All Performances
MON. thru THURS. 8:00 P.M.
FRI. EVE. 8:30 P.M.
SAT. EVE. 8:45 P.M.
SAT. & SUN. MATS.
1:30 & 5:00 P.M.

PRICES: (Incl. Tax)
\$2.00 (Corner Sections)
\$3.00 (Mid.-Last 7 Rows)
\$3.50 (Mid.-First 12 Rows)
\$4.00 (Boxes & Loges)

SAT. EVE. & MATS.
SUN. 1:30 & 5:00 P.M.
\$2.25 - \$3.25
\$3.75 - \$4.25
Locations above

Children Half Price
13 and under
Mon. through Thurs.
Sat. Oct. 7 p.m. Only

MUZIKINIS SUBATVAKARIS BOSTONE

Rugsėjo 16 d. vakare Bostono kultūriniai subatvakariai pradėjo savo trečiąjį darbų sezoną atnaujintuose ir pagražintuose ALT S-gos Bostono sk. namuose.

Just. Vaičiūčio vadovaujama komisija subatvakariams rengti pasitraukė, du metus sėkmingai dirbusi ir nelengvą subatvakarių rengimo darbą užkėlusį ant stiprių bėgių. Toj komisijoj ypač daug ir rūpestingai dirbo pats Justinas Vaičiūtis, Vladas Mickūnas, Antanas Vilėniškis ir dail. Viktoras Andriūšis. Nepamainomos ir nekeičiamos jų talkininkės buvo Ona Vilėniškienė, Bronė Vaičiūtienė, Birutė Bilvašienė ir Mickūnienė. Nėra abejonų, kad subatvakarių lankytojai jiems yra nuosirdžiai dėkingi už atliktą gražų ir kultūringą darbą.

Naują komisiją sudaro pirm. inž. Edm. Cibas, Ona Vilėniškienė, Antanas Vilėniškis ir St. Santvaras. Komisijai talką sudaryti pasižadėjo Birutė Bilvašienė ir Angelė Vakauzienė.

Pirmąjį šio sezono subatvakarių komisijai pasisekė surengti idomų ir turiningą. Jo programa buvo skirta dainai. Sezoną atidarydamas, naujasis pirm. inž. Edm. Cibas šiltu žodžiu pasveikino viešniais ir svečiais. Po to trumpai buvo pranešti mūsų kultūrinio gyvenimo liūdni ir malonūs įvykiai. Paminėta š. m. liepos 25 d. mirusi Lietuvos Valst. Operos Teatro solistė Vladislava Grigaitienė ir rugsėjo 11 d. tragiškai žuvęs rašytojas ir aktorius Antanas Škėma. Prisiminta liepos mėn. pradžioj įvykusi Dainų šventė ir rugsėjo 1-3 d. Chicagoj posėdžiavusi Liet. Kat. Mokslo Aka-

demija. Iš knygų paminėti Liet. Enciklopedijos XXII ir XXIII tomai, Vytauto Mačernio Poezija ir Dr. J. Girniaus Tauta ir tautinė ištikimybė.

Komp. Jul. Gaidelis dailiai ir jautriai kalbėjo apie lietuvių dainą ir jos ugdymą, apie chorus ir jų reikšmę, apie 2-ją Dainų šventę, apibūdindamas jos meninį lygį ir atskirų chorų pasirodymus. Jo kalba buvo palydėta gausiais plokšumais.

Daiva Mongirdaitė, palydima komp. Jul. Gaidelio, su jai būdinga vidine šilima ir puikia muzikine išraiška, padainavo Ant. Vanagaičio, Bal. Dvariono dainas ir Puccini ariją iš Toscos. Prašoma bisuoti, ji dar padainavo St. Šimkaus Palankę. Inž. Cibas dainininkę apdovanojo rožių puokšte.

Petras Višcinis,

Amerikos Lietuvių Vaiko Ugdymo Draugija Chicagoje suruošė vaikų šventę, kur jaunieji buvo vainainuoti globėjų priežiūroje. Iš kairės mokyt. Magdalena Šulaitienė, kanklininkų vadovė Anelė Kirvaitytė, dr. Jonas Adomavičius ir dešinėj Zuzana Juškevičienė.

kaip iliustraciją prie komp. Jul. Gaidelio kalbos, davė keturias dainas, įrašytas į magnetofono juostą Dainų šventėj. Tai buvo maloni subatvakario staigmena.

Inž. Jonas Mikalauskas subatvakarių filmavo. Reikia tikėtis, kad filmą kada nors pamatysim ir už tai inž. Mikalauskui padėkosim.

Viešnių ir svečių buvo pilna salė. Kas norėjo, galėjo šokti grojant šmito dutei. Subatvakario nuotai-ka, kaip visada, buvo jauki. St.

BOSTONO LIETUVIŲ AUKOS BALFUI

Po \$ 50,00 -- Prel. Pr. Virmauskis, So. Bostono Lietuvių Piliiečių Draugija.

Po 40,00 A. O. Andriulioniai

Po 35,00 inž. J. Mikalauskas

Po 27,00 J. Kapočius

Po 25,00 Liet. Inžinierių -- Architektų Bostono skyrius, Dr. S. Mikal, Bostono Lietuvių Mišrus Choras

Po 16,00 A. S. Santvarai

Po 15,00 Dr. S. J. Jasaitis, A. J. Januškevičiai, Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkė.

Po 12,00 inž. J. Gimbutas, A. Matjoška

Po 11,00 inž. K. Krisčiukaitis

Po 10,00 SLA 365 kp., Tėvynės Mylėtojų Dr.-jos Bostono skyrius, Šv. Petro Parapijos Choras, Lietuvių Mokytojų Dr.-jos Bostono skyrius, Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Bostono skyrius, Vilniečių S-gos Bostono skyrius, P. Blinstrub, P. Viščinis, Prof. J. Končius, J. Vombirė, K. Merkys, M. Kavaliauskas, A. Ustjanauskas, inž. A. Rasys, P. M. Lemberčiai, K. Balta, Dr. A. Krisukėnas, Dr. G. A. Stapulionis, Br. Paliulis, A. Mažulis, V. Stelmokas, inž. J. V. Dabrilas, O. A. Martišauskai, S. V. Minkai, W. Jusukonis, J. Jonuška.

Po 7,50 -- Laisvės Varpas, Liet. Radijo valanda.

Po 7,00 -- A. Puskepalaitis, J. Tuinila, S. Jurgelaitis.

Po 6,00 -- P. Ausiejus, P. Jančauskas, J. Sonda, J. V. Vaičiūrgis, P. Verbickas, M. Šimavičius, P. Žičkus.

Po 5,00 -- Pr. Račkauskas, S. Jankevičius, E. Achenbachaitė, P. Plikšny, J. Adomavičienė, inž. J. Krisčiukaitis, J. Kačinskas, M. Bratenienė, J. Ulpienė, F. Kirša, Dr. B. Baškys, Ponia xy, A. Girnius, A. Neviera, inž. P. Paliukenis, dipl. inž. Manomaitis, P. Vaičiūtis, inž. S. Gruzdas, A. Namaksy, J. Kiulius, P. Trybė, J. Arlauskienė, J. Jurgelaitis, A. Keršulis, S. Griganavičius, Dr. Antanėlis, J. Roman, A. Bričkus, V. Beržinskas, V. Jackūnas, S. Davalgas, P. A. Juozapaitis, B. Kruopis, dipl. inž. V. Izbickas, A. Monkevičius, K. Dusevičius, A. O. Vilėniškiai, J. Jurėnas, A. Strakauskas, J. Čegys, inž. E. Cibas, J. Babravičius, Subatkevičiai, adv. J. Young, P. Ketvirtis, R. Bričkus.

Po 4,00 -- O. Karosienė, L. Lendraitis

Po 3,00 A. Keturakis, S. Baltušis, T. Stankūnaitė, Br. Bajerčius.

Po 2,50 -- P. Nikolskis
Po 2,00 -- Dr. inž. J. Kuodis, S. Dravinskas, A. Vieškalnis, J. Šaikūnas, M. Vaitkevičienė, J. Venckus, P. Zaleskas, J. Vasyliūnas, dr. Kaladė, J. Strazdas, dr. J. Girnius, P. Mučinskas, xy.

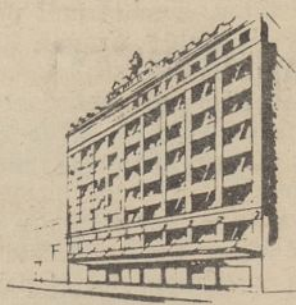
Po \$1,00 -- P. Karosienė, J. Vasiljauskas, T. Janukėnas, A. Lapšys, M. Norvaišienė, H. Čepas, M. Gedraitytė, J. Krutulis, J. Barūnienė, J. Venckus, D. Ivaškienė, A. Gerulienė, C. K. Gudukas, inž. Z. Gavelis, dr. J. Leimonas, J. Jašinskas, Beleckas.

the MAY company 62nd ANNIVERSARY SALE

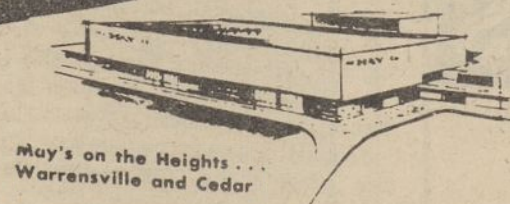
PRASIDEDA PIRMADIENI,
RUGSĖJO 25 D.

9:30 a.m.

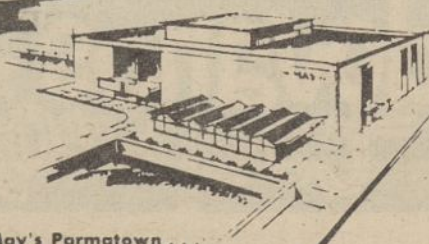
DOWNTOWN ATIDARYTAS PIRMAD.
9:30 IKI 9 VAL. VAK.
ON THE HEIGHTS IR PARMATOWN --
9:30 IKI 9:30 VAL. VAK.

Downtown ... Public Square

May's on the Heights ...
Warrensville and Cedar

The New May's Parmatown ...
Ridge and Ridgewood Drive

ŽEMIAUSIOS KAINOS PER VISUS METUS...

IR DAR EAGLE STAMPS ... TAIP PAT!

Šimtai po šimtų aukščiausios rūšies gaminių paruošta kiekvienam May Co. skyriuje visose trijose krautuvėse... Pasinaudok gera proga sutaupyti visiems pirkiniams, kurių tik reikia Jums... Jūsų šeimai... ir Jūsų namams!

JOSŲ GERIAUSIAS PIRKIMO PASISEKIMAS per metus! Tikriausia, jūs laukėt... kad sutaupytumėt! Mes pasiruošėm šiam didžiuliam metiniam išpardavimui mėnesiais... pirkdami žemiausiomis rinkos kainomis... kad galėtume visa tai parūpinti jums, jūsų šeimai ir jūsų namams, kada ateina šaltos žiemos dienos. Ateikit anksti, ateikit vėliau dieną... bet ateikit tikrai pasirinkimui daug daug sutaupančių gerų pirikinių. Kiekvienas skyrius, visi rūšiai ir viršutiniai aukštai... visose trijose krautuvėse pilnai pasiruošę jums geriausiai patarnauti!

PROTESTANTIŠKO LIETUVIŲ JAUNIMO SĄSKRYDIS CHICAGOJE

Rugsėjo 2-3 dienomis protestantiškas lietuvių jaunimas iš įvairiausių Šiaurės Amerikos ir Kanados kampelių buvo susirinkęs Chicagoje.

Sąskrydis buvo atidarytas atitinkamomis pamaldomis Chicago lietuvių Tėviškės bažnyčioje. Pamaldas atlikė to sąskrydžio pirmininkas vik. Algimantas Žilinskas. Tada Tėviškės parapijos salėje jaunimas ir jo svečiai rinkosi paskaitų išklausyti.

Pirmasis sąskrydį sveikino, Tėviškės parapijos kunigui Ansu Trakiui kaip budėtoją Lietuvos sargyboje susirinkusiems pristatius, Lietuvos atstovas Juozas Kajeckas. Jis pasveikinęs suvažiavusiuosius savo ir generalinio Lietuvos konsulo Dr. Petro Daužvardžio vardu, pareiškė, kad "...jaunuolis ir jaunuolė būtų pasmerkti žūti ir krikščionys ir Tėvų žemei, jeigu juodu nesilaikytų principų. Principai šių dienų pasaulyje yra išsigelbėjimo inkaras nuo gresiančių pavojų. Prie principų jaunuolis turi ir idealą. Tik svarbu, kad tas idealas būtų kilnus ir aukštas. Be to, lietuviui dabartiniu metu pasižventimas yra ne vien garbės, bet ir sąžinės dalykas. Kada pavergtam lietuviui visos teisės pamintos

ir Kremlius visomis pastangomis siekia tautiečius nukrikščioninti ir nužmoginti, laisvajam

ruošti ir tinkamai dvasiniais ginklais apsišarvuoti. Baigdamas Juozas Kajeckas palinkėjo jauni-

Bendras vaizdas iš protestantiško jaunimo sąskrydžio Chicagoje.
P. Jasiukonio nuotrauka

lietuviui uždedama didelė ir labai garbinga pareiga tos skriaudos niekada neužmiršti. Jaunimas todėl turi "...mylėti Lietuvą iš tolo visa žirdim, visais jausmais", o ją mylint visada bus progų tą meilę vienu ar kitu būdu pareikšti. Todėl jaunas žmogus turi tam jau iš laiko

rybos vardu, E. Šežienės ir Irenos Manomaitienės - Bostono lietuvių evangelikų komiteto vardu ir Jono Dambaro - Toronto lietuvių evangelikų liuteronų parapijos vardu.

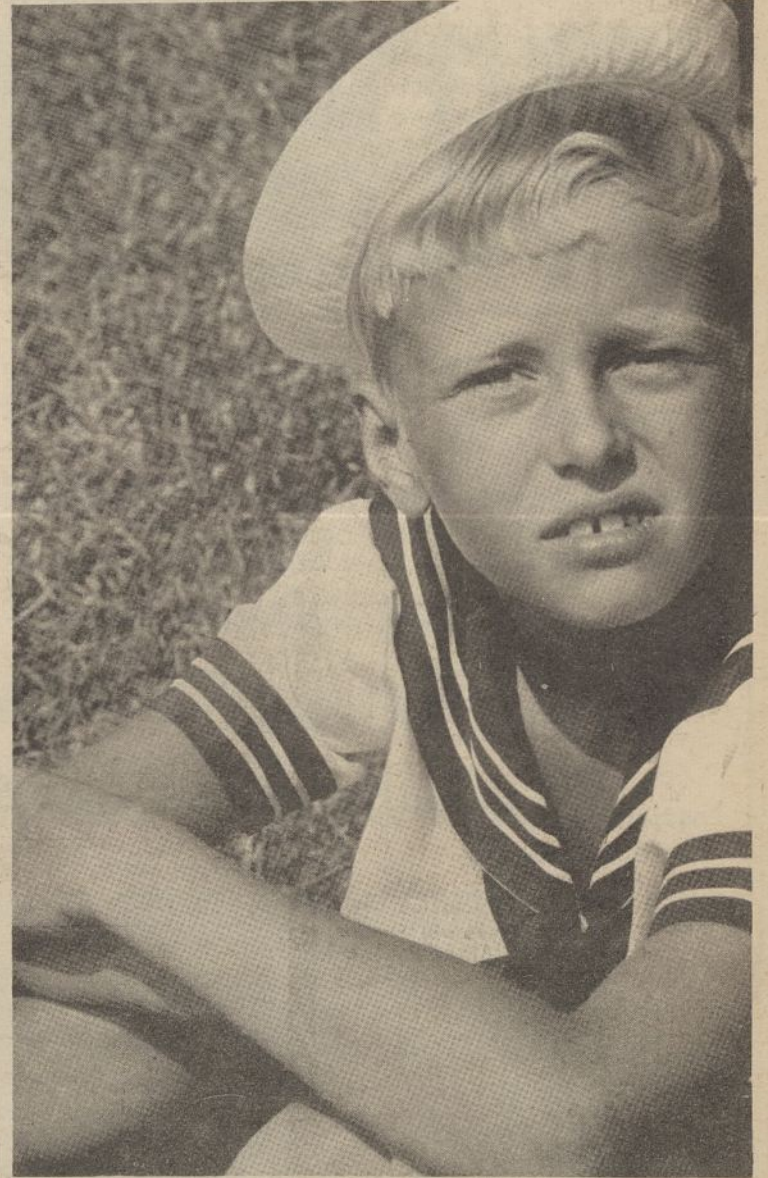
Sveikinimams užsibaigus, prasidėjo paskaitos. Čia Irma Laisvėnaitė skaitė apie jaunimą tarp dviejų kultūrų, kun. Povilas Dilys apie jaunimą ir dabartinio laikotarpio dvasinį gyvenimą, ir kun. Ansas Dumpys apie jaunimo krikščioniškus uždavinius. Iš visų tų skaitytų paskaitų, ilgiausiai diskusijų metu sustota prie Irmos Laisvėnaitės paskaitos. Kiek iš tų diskusijų pasirodė, nors jos gal ir gana audringai praėjo, tautiškąja mintimi susidomėjimas buvo didelis.

Jaunimas vėliau, aptaręs savo einamuosius reikalus, rinkosi sekančių metų sąskrydžiui vietovę ir sąskrydžio pirmininką. Suvažiavimo vietą pasirinko Torontą, Kanadoje, ir suvažiavimo pirmininku vienbalsiai vėl išrinko vik. Algimantą Žilinską. O patį sąskrydžio komitetą sudarys iš paskirų grupių po du asmenis

valaikį leido. Nors numatytasis prie laužo sąskrydžio uždarymas dėl pasitaikiusios audros negalėjo įvykti, jis buvo pravestas poilsio namų viduje. Vik. Algimantas

V.B.

VAIKO GRAŽIAUSIOS NUOTRAUKOS KONKURSA

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 49 Gediminas Puškorius, 7 metų amž., iš Clevelando, Ohio. Nuotrauka A. Karkliaus.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 50. Juriukas Germanas, pusantros metų amž., iš Chicago, Nuotrauka V. Germano.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke
SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS
Čia gėrimus pirksite tikrai pigiai!
TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1 ASBACH URALT	5ths	\$4.95
2 BISQUIT 3 star Cognac ..	5ths	\$4.98
3 MARTELL 3 star Cognac	5ths	\$5.39
4 METAXA graikų brendy	5ths nuo	\$5.75
5 WHITE HORSE SCOTCH whisky	5ths	\$4.98
6 SKAIDRIOJI 80°	5ths	\$2.95
7 CHERRY, BLACKBERRY, PEACH, APRICOT importuoti prancūzų likerai	5ths	\$2.98
8 BORDEAUX pranc. vynas	5ths	\$0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kanomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

Paskaitų prelegentai diskusijų metu. Iš kairės: vik. Algimantas Žilinskas, kun. Povilas Dilys, mokyt. Irma Laisvėnaitė ir kun. Ansas Dumpys.

mui suvažiavimo sėkmės kad jo vaisiais galėtų nors dvasioje pavergti tauta džiaugtis ir didžiuliais, nes suvažiavimo pasisekimas esąs tautos paguoda ir viltis. Ilgu ir nuoširdžiu plovimu jaunimas ir svečiai reiškė tam garbingui svečiui iš Washingtono, Lietuvos atstovui Juozui Kajeckui, savo padėką už išpuilingus žodžius ir apsilankymą jų tarpe.

Po to jaunimą sveikino Tėviškės bažnyčios tarybos vardu V. Bendiktas, "Mūsų Sparnų" redakcijos vardu kun. Povilas Dilys ir Mažosios Lietuvos draugijos vardu jos pirmininkas J. Pėteraitis. Taip pat sveikinimo žodžius tarė kun. Burbulis, kun. Trakis, kun. Dr. M. Kavolis ir kiti. Buvo perskaityti raštu gautieji sveikinimai: sen. A. Kelelio - Vyriausios Lietuvių Evangelikų Liuteronų Bažnyčios Ta-

atsiųstieji atstovai.

Vakare Chicago Marquette Fieldhouse salėje buvo pravestas jaunimo kultūrinis vakaras. To vakaro programą išpildė Leono Gružo paruošta tautinių šokių grupė ir Jurgio Lampsachio vedamas Tėviškės parapijos choras. Be to, Povilas Jasiukonis rodė savo suktą filmą iš Vasario 16-tos gimnazijos darbuotės. Programai užsibaigus, Loretos Jablonskytės vadovaujamas orkestras porą valandų dar linksmino jaunimą.

Sekmadienio rytą Chicago lietuvių Tėviškės bažnyčioje buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos. Pamokslo metu lietuvių evangelikų reformatų bažnyčios galva, superintendentas kun. Stasys Neimanas, sveikino suvažiavimo dalyvius jo atstovaujamos bažnyčios vardu. O sąskrydžio pirmininkas vik. Algimantas Žilinskas savo pamoksle mėgino atkreipti per didelės laisvės betrokštančio jaunimo dėmesį į gresiančius pavojus ir kaip reikėtų nuo jų saugotis. Liturginė iškilmingų pamaldų dalis buvo atlikta vietos kunigo Anso Trakio, Tėviškės parapijos choras, vedamas Jurgio Lampsachio, sugiedojo porą giesmių, o bendrai giedamas giesmės lydėjo Vytauto Jungbluto vadovaujamas Tėviškės parapijos trimitininkų raitelis. Prie vargonų buvo Martynas Lacytis.

Vos spėjus bažnyčioje paskutiniems trimitų akordams nuaidėti, jaunimas sėdo į automobilius ir išvažiavo į Michigan valstijoje esančią lietuvių pamėgtą Union Pier vasarvietę. Tenai, ant Michigan ežero kranto šovinčiuose Marijos ir Petro Lengvinų poilsio namuose, jaunoji protestantiškų lietuvių karta ilsėjosi po visų paskaitų ir pasitarimų Chicagoje ir žaidimais bei bendrais pašnekesiais lais-

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

P. J. KERSIS

Turėdami reikalų prašom į mane kreiptis namų telefonu OL 7-2521 — Peninsula.

AUSTRALIJOJ BAIGE AUKŠTUOSIUS MOKSLUS

JURGIS MIKOLAJŪNAS gimęs 1935 m. Kaune, mokėsis lietuvių, prancūzų ir vokiečių vidurinėse mokyklose Vokietijoje, baigė St. Bedes College Melburne.

Kaip gerai baigęs egzaminus, gavo federalinę stipendiją visam medicinos kursui išeiti. Sekmingai baigė Melburno Universitete medicinos mokslus ir įsigijo medicinos ir chirurgijos bakalaurą laipsnius. Jis atliko praktiką St. Vincents Hospital Melburne, vienoje moderniausių ligoninių Australijoje.

Čia jis mano pasilikti dar porą metų, o po to ketina vykti Anglijon ar Amerikon specializuotis plastinės chirurgijos srity. Priklauso Skautų Sąjungai nuo 1945 metų, ir yra ASS Melburno skyriaus nariu. Yra ėjęs to skyriaus pirmininko ir Australijos rajono ryšininko su kitomis tautybėmis pareigas.

Kas Dirvos neskaito — daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

PHILADELPHIA

Liet. Bendruomenės apylinkės valdyba spalio 24 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Lietuvių Banko (Liberty Federal Savings & Loan Ass'n) patalpose, esančiose 202 N. Broad Street, rengia kultūrinę popietę, kurios metu VLIKo vicepirm. teis. J. Stiklorius skaitys paskaitą Kultūrinis bendradarbiavimas su pavergtąja tėvyne.

Visa lietuviškoji visuomenė kviečiama atsilankyti.

ARVYDAS KRAUSAS, gimęs 1937 m. Skuode, Žemaitijoje, Baigė šiais metais Melburno Karališkojo Technologijos Instituto kursą, įsigydamas ryšių inžinieriaus diplomą.

Studijavo elektriką, radiją, televiziją ir telefoniją. Sydnėjaus televizijos stotyje atliko vienerių metų praktiką.

Skautauti pradėjo 1945 metais. Vokietijoje. Jis yra sūnus žinomo skautų veikėjo A. Krauso, priklausė jūros skautams Džingio tunte ir Lietuvių Studentų Sąjungai. Buvo Melburno skyriaus valdybos nariu.

Šiuo metu dirba Sydnėje, kur neseniai susižiedavo su Elvyra Stankevičiūte, Studentų Sąjungos Sydnėjaus skyriaus pirmininke. Per ateinančias Kalėdas įvyks juodviečių sutuoktuvės.

Lietuvaitė - stalo teniso meistrė

ELENA SABALIAUSKAITĖ, Šiaurės Amerikos stalo teniso pirmenybėse Toronte, įveikusi finale Donna Chaimson, iš Washingtono, laimėjo pirmąją vietą.

S. Dabkaus nuotrauka

Toronte, jau taip įprasta, kiekvieną metų yra ruošiamas Kanados Tautinė Paroda, kuri prasižada rugpjūčio pabaigoje ir baigiasi rugsėjo pradžioje. Jinai užtrunka virš dviejų savaičių.

Šiais metais paroda aplankė apie 3,000,000 asmenų. Dienos vidurkis siekia arti 200,000 lankytojų. Parodoje galima rasti ne tik tai, ką Kanada pati užaugina ir pasigamina, bet ir iš visų pasaulio kontinentų ir valstybių išstačiusių savo gaminius.

Tačiau tai dar ne viskas. Čia galima, jei tik kas mėgsta, įvairiausių parengimų, vaidinimų, chorų pasirodymų pamatyti. Parodos rengėjai nemažai dėmesio kreipia į vandens ir kitų sporto šakų pirmenybių pravedimus. Pav., tuo pačiu parodos metu kai kam yra pasisekę skersai perplaukti Ontario ežerą. Jeigu niekas neskatinėtų ir neparemtų, tai pasiryžusių galbūt tiek daug neatsirastų. Bet visus vilioja vieno ar kito sporto šakoj išsikovojo pirmos vietas, premijos, apdovanojimai ir garbė.

Štai tame didžiuliam įvairiausių sporto pasirodymų skruzdėlyne, reikia paminėti vienos lietuviškos stalo teniso pirmenybės išsikovojo pirmąją vietą. O tai yra vidurinės mokyklos mokinė, 14 metų amžiaus, Elenutė Sabaliauskaitė. Ji finale įveikusi praeitų metų meistrę Donna Chaimson iš Washingtono, tapo Kanados mergaičių stalo teniso meistrė.

Su šia jauna ir daug žadančia sportininke man buvo labai įdomu susitikti, pasveikinti ir pasikalbėti. Pasirodo, jau ne pirmas laimėjimas, jį daugelyje žaidynių anksčiau yra pasiekusi graži pergalė. Tų pergalų prisiminimo simboliai yra daugelis gražių dovanų su štrašais, kurie yra geriausi liudininkai E. Sabaliauskaitės laimėjimų. X Šiaurės Amerikos lietuvių žaidynėse New Yorke stalo teniso pirmenybėse moterų dvejetė laimėjo pirmą vietą. XII š. Am. liet. Žaidynėse moterų ir mišriam dvejetuose laimėjo pirmas vietas, Ontario stalo teniso mergaičių pirmenybėse 1961 metais iškovojo pirmąją vietą.

Tokiame amžiuje reikia ypatingai gerai pasirūpinti, kad pasidaryti pranašesniu už tuos su kuriais kovoja.

Man kaip tik rūpėjo sužinoti kelerių metų būdama pradėjo žaisti stalo tenisą ir kurios aplinkybės paskatino imtis tos sporto šakos? Atsakymas buvo staigus. Jau dešimtus metus eidama pradėjusi žaisti. Ir tai atsitikė visai pripuolamai nuvažiavus svečiuotis pas dėdę į Chicago. Mat, dėdė esąs tos sporto šakos mėgėjas ir turįs savo bute įsirušęs stalo tenisui žaisti vietą. Ten pamėginusi -- patiko ir kai grįžusi į Toronto pradė-

jusi treniruotis. Daug jai išskopti į viršų padėjo jos treneris, žinomas tenisininkas P. Gvildys. Tas pats jos dėdė, kuris praeitą pavasarį lankėsi Toronte, visai pelnytai pralošė prieš tą jauną, su kuria Chicagoje kaip nemokančia, nenorėjo visiškai žaisti.

Dėdei buvo tikra staigmena. Tačiau nereikia užmiršti, kad į laimėjimus ir pasisėkimą seną ar jauną lydi tik darbas.

P.B.

CHICAGO

• Ažuolas Stelmokas, vienas iš geriausiųjų Chicago jaunųjų akordeonistų. Jis, kartu su sesute Egle pasirodys Lietuvių žurnalistų Sąjungos Chicago skyriaus rengiamame Spaudos Balijuje rugsėjo mėn. 23 d.

• Biudžetinių metų bėgyje Balfo organizacija turėjo \$124,488.00 pajamų grynais pinigais ir gėrybių už \$118,157.00. Taigi pilnų metų Balfo pajamos buvo \$242,645. Centre gauta \$85,112, o Muenchene (daugumoj tremtinių įkurdinimui) \$39,376. Didžiausioji viena lytė pajamų pozicija buvo V. Vokietijoje iš įvairių tarptautinių organizacijų gautos sumos. Vien USEP (United States Escapee Program) davė tremtinių įkurdinimui beveik 22,000 dolerių pinigais, už kuriuos pirkti tremtiniams baldai, įrankiai ir pan.

Didžioji Balfe gautų gėrybių dalis (virš pusės milijono svarų) buvo maisto produktai, dovanoti JAV valdžios.

ATVYKITE Į

DEMOCRATIC STEER ROAST

SEKMADIENI, P. P., RUGS. 24
Euclid Beach Park

Pagrindinis kalbėtojas

JOHN M. BAILEY

NATIONAL CHAIRMAN of DEMOCRATIC PARTY

ANTHONY J. CELEBREZZE

MAYOR OF CLEVELAND

Susipažinkit su

FEDERALINIAIS, VALSTIJOS IR APSKRITIES
PAREIGŪNAIS

ir

DEMOKRATŲ KADIDATAIS

iš šešiosdešimt trijų Cuyahoga apskrities apylinkių

ENTERTAINMENT

- BILL RANDLE SHOW
- RIDES AT REDUCED PRICES
- MANY VALUABLE DOOR PRIZES
- FREE ADMISSION
- BAND MUSIC
- FUN FOR THE WHOLE FAMILY!

Cuyahoga County Democratic Executive Committee,
FAY T. MILLER, Chairman

Cosmos Parcels Express Corp.

(Licensed by Intourist)

PASKUBINA JŲSŲ SIUNTINIUS JŲSŲ DRAUGAMS
IR GIMINĖMS Į BET KURIĄ SSSR DALĮ.
SIUNTINIAI APDRAUSTI • PRISTATYMAS GARANTUOTAS • GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

Visuose mūsų skyriuose Jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutapysite negu pirkdami kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams, pigiau negu bet kur kitur. Dėl nemokamų kainoraščių ir papildomų informacijų rašykite ar aplankykite jums artimiausį mūsų skyrių:

NEW YORK 2, N. Y., 39 — 2nd Avenue — Tel. AL 4-5456
BROOKLYN 7, N. Y., 600 Sutter Avenue — Tel. DI 5-8803
LAKEWOOD, N. J., 126 — 4th Street — Tel. FO 3-8569
PATERSON 1, N. J., 99 Main Street — Tel. MU 4-4619
NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel. LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson St. — Tel. HU 1-2750
WORCESTER, Mass., 174 Millbury St. — Tel. SW 8-2863
HAMTRAMCK, Mich., 11333 Jos. Campau — Tel. TO 7-1575

CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th St. — Tel. TO 1-1068
CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Ave. — Tel. BR 8-6966
CHICAGO 29, Ill., 2439 W. 69th Street — Tel. WA 5-2737
LOS ANGELES 22, Cal., 960 So. Atlantic Blvd. — Tel. AN 1-2994

SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter St. — Tel. FI 6-1571
NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Ave. — Tel. BI 3-1797
PHILADELPHIA 23, Pa., 530 W. Girard Ave. — Tel. WA 2-4035

WATERBURY, Conn., 6 John St. — Tel. PLaza 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich., 606 Bridge St. N.W. — Tel. GL 8-2256

PASSAIC, N. J., 176 Market Street — Tel. GR 2-6287
DETROIT, Mich., 7300 Michigan Ave. — Tel. VI 1-5355
ATHOL, Mass., 61 Mt Pleasant St. — Tel. CH 9-6245
VINELAND, N. J., West Landis Ave., Greek Orthodox Club Blvd.

Šis skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.

BOSTON 18, Mass., 271 Shawmut Ave — Tel. LI 2-1767
WOODHAVEN 21, N.Y., 84-17 Jamaica Ave — Tel. VI 6-3330

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

VANDENTEKIS IR ŠILDYMAS IVEDIMAS IR PATAISYMAS

Vandeniu ir pečiais šildymas, vonios kambarių įrengimas. Pristatymas į jūsų namus ar pilnas įrengimas.

Nelaimėi atsitikus skubus pataisymas. Nemokamas numatomų darbų įkainavimas.

Mes esame pertvarkę šildymą Dirvoje, atlikę nemažai patarnavimų lietuviams ir mūsų darbu visi patenkinti.

W. F. HANN & SONS CO.

15533 EUCLID AVE.

MU 1-4200

Enjoy It
Sooner!

- ... START SMALL
- ... START SAVING NOW
- ... SAVE REGULARLY

If you are wishing for a new home, automobile, boat, modern kitchen, extra special vacation... or a more comfortable retirement... or a better education for your children... you will enjoy your fondest dreams sooner by saving regularly at St. Clair Savings

... and
your SAVINGS DEPOSITS
made by October 16th
EARN INTEREST
from OCTOBER 1st!

4%

SAVE SAFELY... at Three Convenient Locations
ST. CLAIR SAVINGS

813 East 185th St.
25000 Euclid Ave.
6235 St. Clair Ave.

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

**Visi maloniai kviečiami
dalyvauti
ŠI ŠEŠTADIENI
DIRVOS 46-tame
metiniame**

Bostono Lietuvių Mišrus Choras

SPAUDOS BALIUJE-KONCERTE

Kompozitorius Julius Gaidelis

**Rugsėjo 23 d., šeštadienį,
SLOVENIAN AUDITORIUM — 6417 St. Clair Ave., Clevelande**

**Meningę programą atlieka muziko JULIAUS GAIDELIO
vedamas MIŠRUS CHORAS, MOTERŲ TRIO ir
solistė STASĖ DAUGĖLIENĖ, atvyksta iš Bostono**

Bostono Moterų Trijo: Irena Mickūnienė, Irena Žukauskienė ir Stasė Daugėlienė

Po koncerto balius, Dirvos remėjams dovanų paskirstymas ir šokiai. Gros Neo Lithuania orkestras.

Didžiojo salėj šokių metu bus pastatyti papildomi stalai. Bilietai po \$3.00, 2.50, 2.00 ir 1.50. Moksleiviams po \$1.00. Nusipirkit ar užsisakykit iš anksto Dirvos redakcijoje. Pradžia 6:30 val. vak.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Dirvos metinis spaudos balius - koncertas įvyks tą jau šį šeštadienį Slovenian Auditorium salėje — 6417 St. Clair Ave. Pradžia 6:30 val. vak.

Visus svečius, iš arti ir

toli, prašom nevéluoti, kad laiku galėtume pradėti meninę programą.

Meninės programos dalyviai Bostono Lietuvių mišrus choras ir solistai į Clevelandą atvyksta specialiu autobusu. Clevelande bus šeštadienį tarp 12-3 val. po pietų. Autobusas sustos prie Dirvos. Iš čia svečius, sutikusius apnakvydinti, ir bus galima pasiimti.

Bilietai į koncertą-spaudos balių šeštadienį. Dirvo-

je bus parduodami nuo 7 val. ryto iki 4 val. po pietų. Nuo 5:30 val. bilietai bus parduodami prie įėjimo Slovenian Auditorium. Kad prie kasos nebūtų susigrūdimų, prašome bilietais iš anksto apsirūpinti.

• Į Dirvos spaudos balius-koncerto remėjus dar įsijungė: Dr. V. Gruzdys ir J. M. Misčikai, inž. B. Veitas.

• V. Minkūno šeima rugsėjo 16 buvo išvykusi į New Yorką dalyvauti brolio Petro Minkūno dukters Dalios — Eugenijos sutuoktuvėse su inž. Alfonsu-Saulium Dziku. Dalia šiais metais taip pat baigia aukštuosius mokslus Hunters Kolegijoj.

Vestuvėse dalyvavo virš 200 svečių, atvykusių ir iš tolimesnių vietų: Jurgėlos iš Washingtono, kun. Bagdonavičius iš Chicago, prof. Kučas iš Scranton, Pupininkai iš Rochester ir daug kitų. V. Minkūnai vestuvėse sutiko Dirvos skaitytojų ir bendradarbių, iš kurių at-

vežė geriausius linkeėjimus.

• J. Stempužis su šeima persikėlė į naujus namus — 4249 Lambert Rd., Cleveland 21.

ŠACHMATŲ PIRMENYBĖS CLEVELANDE

Š. Amerikos lietuvių šachmatų pirmenybės (individualinės) įvyks lapkričio 23, 24, 25 d. Clevelande, Ohio, Chess Center patalpose. Pirmenybės FASKO aprobuotos. Jos bus 6 ratų, šveicarų sistema su laiko riba: per 2 val. — 40 ėjimų. Pirmo rato pradžia: ketvirtadienį, 11 v. ryto.

Dalyvauti šiose pirmenybėse galės visi lietuvių šachmatininkai, registruoti FASKe. Iš anksto įsirašę bus aprūpinti nakvyne ir maistu. Įsirašymus siųsti: dr. A. Nasvyčiui, 10823 Magnolia Dr., Cleveland 6, Ohio. Tel. RANDOLF 1 - 4181.

Pirmenybėse bus rungtiniamasi dėl pereinamos LIETUVOS LAISVĖS AVILIO dovanos. Jos steigėjai: dr. Bruno Kalvaitis ir prof. I. Končius. Dovaną simbo-

linė: iš juodo ažuolo, gauto iš Lietuvos. Darbas prof. Končiaus. Vienkartines dovanas gaus I, II, III vietų laimėtojai ir geriausias jaunių. Numatytas išlaidų padengimas pirmenybių laimėtojams. Dalyviai prašomi atsivežti laikrodžius. Po pirmenybių bus dovanų įteikimas ir vaišės. Rengia LSK Žaibo rėmėjai.

Šių pirmenybių surengimo naštą yra pasiėmęs dr. A. Nasvytis. Jis ir pats dalyvaus p-bėse. Iš Bostono važiuoja broliai Šveikauskai, Algis Makaitis, K. Merkis. Chicago siunčia: Tautvaišą,

Zujų, Palčiauską, Jankauską, Praną ir Kazį Šalkauskus, K. Ramą, V. Karpušką.

K. Merkis

Prie Naujos parapijos turime labai gerai įrengtą namą, kur viskas yra vienam aukšte. Taip pat turime ir kitą namą su labai dideliu sklypu.

Juozas Mikonis
EAST SHORE REALTY
780 E. 185 St. IV 1-6900
Namuose — MU 1-2154

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

SAVE BY MAIL
POSTAGE PAID BOTH WAYS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

DIRVA

Nr. 109

1961 m. rugsėjo 22 d.

KAS IR KUR?

• Dr. V. Tercijonas per New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugiją trečiojo jos suvažiavimo proga LB Centro Valdybai atsiuntė \$1000 išleisti knygai apie lietuvių bėgs gelbėjimą Amerikoje ir padėti įsteigti vaikų darželį New Yorke. Pasitarimai su mecenatu dėl jo tikslų vykdymo jau pradėti.

• Rugsėjo 14 d. įvykusiame Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos valdybos posėdy LB Tarybos Prezidiumo pirm. St. Barzdukas aiškino draugijos Bendruomenės skirtą tūkstančio dol. panaudojimą liuanistiniams vadovėliams leisti. Draugijai šiuo metu pirmi-

ninkauja dr. Vl. Ramanauskas. Be jo, posėdy dalyvavo daktarai Brazaitis, Baltrukėnas ir Lenkauskas.

• "Aidų" premija (500 dol.) už mokslo veiklą rugsėjo 14 d. Washingtonė paskirta Jonui K. Kariui už jo knygą "Senovės lietuvių pinigai". Vertinimo komisiją sudarė: Antanas Vaičiulaitis, pirm., dr. Antanas Sužiedėlis, sekr., dr. Jonas Balys, Leonardas Dambriūnas ir dr. Kostas Jurgėla, nariai.

• Teisininkas Karolis Žalikauskas mirė rugsėjo 16 d. ligoninėje, Washington, D. C. Buvo 69 metų amžiaus, Lietuvoje ėjęs įvairias atsakingas pareigas, profesoriaus Vytauto Didžiojo Universitete. Palaidotas rugsėjo 19 d.

Brangiam kolegai

Dr. Jonui Sukarevičiui

mirus, gilią užuojautą reiškia ir drauge liūdi

Michigan Lietuvių Gydytojų
Draugija

Mielam kolegai

Dr. Jonui Sukarevičiui

mirus, liūdesio valandoje jo šeimai užuojautą
reiškia

N. ir Dr. M. Miškiniai

DR. JONUI SUKAREVIČIUI

staiga mirus, jo mielai žmonai, dukroms, jų šeimoms ir visiems artimiesiems gilią užuojautą
reiškia

Paulina Mozuraitis-Bennett ir šeima

Didžiai brangiam

Dr. Jonui Sukarevičiui

mirus, jo mielai žmonai, dukroms, jų šeimoms,
reiškiu nuoširdžiausią užuojautą

V. Tamošiūnas

Buv. Ukmergės Apskr. Gydytojui

A. + A.

Dr. Jonui Sukarevičiui

staigiai mirus Clevelande, Ohio, velionies žmonai dantų gydyt. S. SUKAREVIČIENEI, dukroms DAINAI ir JOANAI bei jų šeimoms gilią užuojautą reiškia

Marija ir Stasys Raupėnai
Canada, Hamilton, Ont.

A. A.

Dr. Jonui Sukarevičiui

netikėtai mirus, velionies šeimai bei artimiesiems
gilią užuojautą reiškia

Canada, Hamilton, Ont.

Jonas Steiblys

Tragiškai žuvus

JUDITAI AUDENAITEI

jos tėvams p. AUDENAMS ir sesutei DAIVAI

giliausią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Nijolė ir Jonas Ulėnai

Detroito lietuvių šeštadieninė mokykla pradėjo naujuosius mokslo metus. Mokiniai ir mokytojai nusifotografavę prie mokyklos pirmąją mokslo dieną.

• Ped. Lituanistikos Institute mokslas prasidėjo rugsėjo 16 d. Be anksčiau įstojusiu naujų studentų, Institutą lankyti paskutiniu metu užsirašė Zita Acalinaitė, Jūratė Bigelytė, Ramunė Juozevičiūtė, Konstancija Petrylaitė ir Saulenė Venclovaitė. Iš viso Institutą lankyti jau užsirašė 27 nauji studentai. Šio semestro pirmojoje pusėje skaitomi šie kursai: Lietuvių tautos istorijos šaltiniai, jos periodai ir jų periodų charakteristika (dr. V. Sruogienė). Bendrinės lietuvių kalbos kursas: sa-

Trečiojo skyriaus mokiniai su mokytoja Aldona Rastenyte.

Detroito lietuvių šeštadieninės mokyklos mokytojai posėdžiauja. Iš kairės: A. Misiūnas, Kaupienė, kun. Simonavičius, A. Rastenytė, mokyklos vedėjas V. Misiulis, seselė Kristina, Pečiūnienė, Zaranka ir Sližys.

DETROIT

Bendruomenės gegužinė

Šio mėn. 24 d., 1 val. Beechnut darže įvyks L. B. Detroito apylinkės gegužinė. Šaunus orkestras linksmams, o apsuksios šeiminiškės malonai vaišins. Gausios dovanomis bus atvykusieji apdovanoti ir parems lietuvių židinį — šeštadieninę liuanistikos mokyklą, kurios išlaikymu L. B. Detroito Apylinkė visus nuoširdumu rūpinasi.

Balf 76 s'k. rinkliava

Šių metų Balf 76 sk. rinkliava Detroito bus vykdoma aukų lapais visą spalio mėnesį.

Skyriaus valdyba prašo visus lietuvius nepamiršti

d., šeštadienį, 6 val. vak. dail. A. Tamošaitienės dailės paroda. Ją ruošia Č. galerijos direkcija.

• Tautinių drabužių festivalis. Visos ponios ir panelės, kurios įsigyjo iš A. Tamošaitienės tautinius drabužius, yra Č. galerijos direkcijos kviečiamos, jais apsišingusias, atvykti į A. Tamošaitienės dailės parodos atidarymą. Šis atidarymas įvyks rugsėjo 30 d., šeštadienį, 6 val. vak. Čiurlionio galerijoje. Tuomi pagerbime mūsų nenuilstamą tautinių drabužių kūrėją. Joms įėjimas į parodą bus laisvas. Bus bendros vaišės.

• J. Daužvardienė sutiko atidaryti dail. A. Tamošaitienės dailės parodą Čiurlionio galerijoje. Atidarymas įvyks rugsėjo 30 d., šeštadienį, 6 val. vak.

• J. Rekasius, iš Detroito, atsiuntė \$5.00 auką ir laimėjimus paskyrė Dirvai.

• J. Adomaitis, iš Montreal, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

MŪSŲ RĖMĖJAI

Dirvos metinei šventei ateišant atsiuntė paramos:

J. Stempužis, Cleveland	\$5.00
Vytas Bakūnas, Clev.	5.00
S. Lazdinis, Cleveland	5.00
Alg. Daugirdas, Clev.	5.00
V. Kazakevičius, Maspeth	2.00
Irena Rimkūnas, Hammond	5.00
P. Mozuraitis - Bennet, Clev.	5.00
V. Skaržinskas, Canada	5.00
J. Vilutis, Chicago	5.00
P. Lampsaitienė, Chicago	5.00
S. Šiaučionas, Chicago	5.00
J. Grigaitis, Chicago	5.00
A. Barcas, Bellwood	5.00
A. Blazevičius, Bristol	5.00
J. Narvydas, Seaford	5.00
T. Varanka, Claredon	5.00
O. A. Vilėniškiai, Dorchester	5.00
A. Giedraitis, Hartford	3.00
O. Rinkevičienė, Toronto	5.00
V. Varneckas, Wolcott	5.00
A. Česonis, Baltimore	2.00
V. Gelgudas, Baltimore	3.00
J. Zimblys, Brooklyn	5.00
J. Kalvaitis, So. Boston	5.00
M. Jokubaitis, Detroit	2.00
L. Lendraitis, So. Boston	5.00
A. Preibys, Detroit	5.00
D. Kalėda, Pittsburgh	2.00
P. Saladžiūnas, Rochester	5.00
A. Gantautas, Bridgeport	5.00
A. Janukaitis, Chicago	5.00
A. Reskevičius, Omaha	2.00
J. Beišys, So. Boston	2.00
M. Kormilev, Brooklyn	5.00
P. Jonkus, Phila.	2.00
J. Montvila, Cleveland	1.00
Daiva Mongirdaitė, Boston	2.00
P. Petrušaitis, Racine	5.00
J. Matulevičius, Worcester	5.00
P. Babickas, Worcester	5.00
Alg. Šarka, Omaha	3.00
Br. Veitas, Pittsburgh	5.00
Vyt. Grauzinis, Grand Rapids	5.00
J. Petkūnas, Chicago	5.00
P. Vėbra, Chicago	5.00
E. Baranauskas, Detroit	4.00
Vyt. Senkus, Cleveland	5.00
K. Gogelis, Detroit	3.00
Z. Šukys, Chicago	2.00
Č. Šadeika, Detroit	5.00
M. Petrulis, Toronto	5.00
V. Aleksandrūnas, Los Angeles	5.00
J. Stungevičius, Cicero	1.00
J. Cinkus, Cicero	5.00
A. M., Chicago	5.00
Ign. Varnas, Hamilton	5.00
A. Bričkus, Boston	5.00
B. Tiškus, E. St. Louis	5.00
K. Rūkas, Elmwood	1.00
J. Liaukus, Brooklyn	5.00
K. Bačauskas, Brooklyn	5.00
V. Misiūnas, Elizabeth	5.00
V. Dilis, East Orange	5.00
J. Lesčinskas, Detroit	3.00
M. Mažonaitė, Clev.	2.00
J. Vasiliauskas, Dorchester	5.00
G. Natkevičienė, So. Euclid	2.00
V. Lankauskas, Chicago	5.00
J. Grauzinis, Chicago	5.00
A. Stankevičius, Melrose P.	1.00
A. Krakauskas, Chicago	5.00
Dr. J. Aglinskas, Chicago	5.00
A. Vaišnys, Waterbury	2.00
R. Karlove, Niles	3.00

Visiems aukotojams širdingai dėkojame.

savo vargstančių brolių ir gausiai aukoti jų vargai sušvelninti.

Pabaltiečių vakaras

Spalio mėn. 21 d. Belle Isle puikiose Casino patalpose įvyks estų, latvių ir lietuvių bendras vaišių ir sokių vakaras.

Kvietimai gaunami pas D. Mikaitę, V. Staskų ir R. Valatką.

K. Jurgutis

HOUSES WEAR OUT!

REPAIR OR IMPROVE YOURS WITH A CLEVELAND TRUST LOAN

The Cleveland Trust Company

70 CONVENIENT, HELPFUL BANKS

"TAVO AMŽINAI.."

sakys gera dovana visada. Didelis vokiškų ir vietinių radijų, televizijų stereo aparatų pasirinkimas. Žemiausios kainos. Grynais ar išsimokėtinai. 2512 W. 47th Str., Chicago, Ill., FR 6 - 1998.